

INFORMERAR

Köldmedier

Köldmedier används bl.a. i kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsutrustning. Vissa köldmedier innehåller ozonnedbrytande ämnen och/eller fluorerade växthusgaser. Det innebär att de kan skada ozonskiktet och bidra till ökad växthuseffekt om de släpps ut i luften. Det är främst CFC-, HCFC- och HFC-föreningar som är skadliga för miljön.

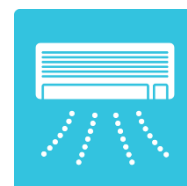

Den som har en köldmedieanläggning har en skyldighet att följa de lagar och förordningar som finns kring köldmedier. Detta för att minska riskerna att läckage av miljöskadliga ämnen sker.

Med den här skriften, som är en sammanställning av information från Åsele kommun, miljöförbundet Blekinge Väst och Naturvårdsverkets vägledning, vill miljökontoret informera om de viktigaste delarna kring vilka krav du som operatör har när det gäller lagstiftningen kring köldmedier. Lagstiftningen gäller både verksamhetsutövare och privatpersoner.

Anmälan köldmedieanläggning

Den som har en köldmedieanläggning som innehåller minst 14 ton koldioxidekvivalenter köldmedier, och den som planerar för installation eller konvertering av en köldmedieanläggning med minst 14 ton koldioxidekvivalenter köldmedier, ska anmäla detta till miljökontoret.

Periodisk läckagekontroll

Vissa anläggningar har krav på periodisk kontroll. Kontrollen ska ske av en ackrediterad/certifierad kylfirma enligt ett intervall som styrs av mängden och typen köldmedier som finns i anläggningen.

Den 1 januari 2015 trädde EUs nya f-gasförordning ikraft. Läckagekontrollintervallen av köldmediesystem har påverkats av detta. Intervallerna som tidigare baserats på kg köldmedier baseras nu på de enskilda köldmediernas GWP-värde (Global Warming Potential) i antal CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Mängd HFC (kg) x GWP-talet = CO₂eq.

Krav på intervall mellan läckagekontroller enligt EU:s förordning (EU) nr 517/2014, om fluorerade växthusgaser och om upphävandet av förordning (EG) nr 842/2006, jämfört med de gamla kraven.

	Nya f-gasförordning	Gamla förordningen
Maximalt intervall mellan läckagekontroller	CO ₂ (ton)	Köldmediemängd (kg)
1 år	5-<50	3-<30
6 mån	50-<500	30-<300
3 mån	≥500	300

Detta innebär att för utrustning som tidigare inte krävt någon periodisk kontroll nu kan uppfyllas av kravet och vice versa. Bland annat får utrustning med mindre än 3 kg köldmedier men mer än 5 ton CO₂e från och med 1 januari 2017 krav på periodisk läckagekontroll.

Även utrustning som ej är i bruk ska läckagekontrolleras, så länge det finns köldmedier kvar i aggregatet.

Tag kontakt med er leverantör/kylserviceföretag för att få veta vad som gäller er anläggning.

Årlig rapportering till miljökontoret

Den som har utrustning som innehåller minst 14 ton koldioxidekvivalenter köldmedier ska varje år skicka in en sammanfattande rapport över de kontroller som gjorts under det senaste kalenderåret. Rapporten ska ha inkommit **senast den 31 mars** året efter det kalenderåret.

Rapporten ska omfatta resultat av de läckagekontroller som gjorts och information om utrustning skrotats under kalenderåret. Rapporten ska undertecknas/signeras av operatören och innehålla uppgifter om:

1. resultatet av de läckagekontroller som gjorts under kalenderåret,
2. information om utrustning som skrotats under kalenderåret,
3. de uppgifter som anges i artikel 6.1 i förordningen om f-gaser (EU nr 517/2014),
4. operatörens organisationsnummer, postadress och faktureringsadress,
5. adress till och fastighetsbeteckning på den fastighet där utrustningen finns, om utrustningen är stationär,
6. en förteckning över utrustningen, och
7. i fråga om utrustning på ett fartyg, fartygets namn, signalbokstäver eller liknande.

Krav på innehåll i rapporten är fastställt i Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser (träder i kraft 2017-01-01).

Skyldighet att föra register

Den som innehar utrustning som ska läckagekontrolleras (med dagens regler; all utrustning som innehåller 5 eller mer ton CO₂e) har en skyldighet att föra register i enlighet. Registret ska innehålla:

- mängd och typ av gas i utrustningen när den installeras,
- mängd och typ av gas som fylls på vid service (vid åtgärdade läckor),
- uppgifter (namn, adress, certifikatnummer om relevant) av de företag som installerar, utför service eller nedmontering av utrustningen,
- datum och resultat av alla obligatoriska läckagekontroller,
- åtgärder som vidtagits för att återvinna/bortskaffa gaser när utrustning kasseras.

Anteckningar ska också föras i de fall då gasen som används i utrustningen har återanvänts eller regenererats, och i de fallen:

- uppgifter om anläggningen där gasen återanvänts eller regenererats (namn, adress, certifikatsnummer om relevant),
- mängd återvunnen gas.

Krav på registret är fastställt i EUs f-gasförordning 517/2014.

Miljösanktionsavgift

Den som innehar en köldmedieanläggning ansvarar för att gällande lagar och regler följs. Om reglerna inte följs ska miljösanktionsavgift betalas. Några av de miljösanktionsavgifter som rör köldmedier är:

- 5000 kr vid utebliven återkommande läckagekontroll,
- 1000 kr om kontrollrapporten inkommit för sent, d.v.s. efter 31 mars,
- 5000 kr om en anläggning installeras och tas i bruk utan att informera miljökontoret.
- 2000 kr om ett register ej är upprättat och fört.

Beloppen är fastställda i Förordning (2012:259) om miljösanktionsavgifter 9 kap.

Avgifter för handläggning och tillsyn

För handläggning av information och återkommande tillsyn av utrustning som innehåller CFC, HCFC, halon och HCF tas en avgift ut enligt en av kommunfullmäktige antagen taxa.

Information om olika typer av köldmedier

Köldmedier är ett samlingsnamn på det medium som finns i en oftast sluten kretsprocess från vilken användbar kyla eller värme levereras.

Tidigare användes nästan uteslutande olika slags freoner (halogenerade kolväten). Freoner har skadlig verkan på ozonskiktet och är en kraftfull växthusgas om den sprids i naturen. I Sverige är det nu förbjudet att sälja, installera och fylla på anläggningar med freoner och det ställs krav på aktsamhet vid tillverkning, skrotning, service eller risk för läckage.

Köldmedierna är uppdelade i framförallt tre grupper:

CFC – klorfluorkarboner, köldmedium som innehåller klor och fluor. Kallas även hårda freoner eftersom de är mycket långlivade. Dessa är förbjudna att använda.

HCFC – väteklorfluorkolföreningar, köldmedium som innehåller klor, fluor och väte. Dessa kallas också mjuka freoner då de har en kortare livslängd än CFC. Dessa är förbjudna att installera och fylla på.

HFC – fluorerade kolväten, köldmedium som innehåller fluor och väte. Köldmedier av HFC-typ är inte direkt ozonnedbrytande, men den är en potent växthusgas. vid framställning av HFC bildas ozonnedbrytande ämnen som biprodukt.

Mer information

Nedan följer lite källor till vart man kan hitta mer information om köldmedier. Listan är inte komplett och kan förändras. Det är viktigt att hålla sig uppdaterad och kontinuerligt kontrollera om lagstiftningen förändras och uppdateras.

www.notisum.se

- Miljöbalken (SFS 1998:808)
- Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
- Förordning (2012:259) om miljöstraffavgifter

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0517&from=SV>

- EU:s nya f-gasförordning 517/2014

www.naturvardsverket.se

- Vägledning om fluorerade växthusgaser
- Vägledning om ozonnedbrytande ämnen
- Köldmedieförteckning

www.incertonline.se

- Tjänst för att kontrollera giltigheten för certifikat och söka certifierade företag inom kylservice